

Seeds

Præsentation af projektet

Dette projekt fokuserer på at gymnasieelever lærer om plante frø og dyrkning. Gennem projektet har eleverne undersøgt plantefrøene på mange måder: Ved at så og samle i i skolegården, tælle planter fra de såede frø, ved at tilberede mad med frø i skolens køkken og ved at analysere frø i 'madkemi'.

Hvem er involveret?

Eleverne på deres andet år i gymnasiet på Waldorf Skolen i Bergen. Har startet deres egne botanik kurser, hvor eleverne hvert år undersøger frøene sammen med deres biologi- og kunslærer.

Hvordan fungerer projektet?

Eleverne sidder omkring et stort bord, med en håndfuld frø. De arbejder sammen to og to, hvor de skal prøve at finde på nogle beskrivende ord, som de forskellige frø har tilfælles. Beskrivelserne diskuteres en af gangen. Vi prøver at skelne mellem hvad vi kan observere, og hvad vi allerede ved. Ord som, lille, jordfarvet, sfærisk, symmetrisk osv. Er forbundet med frøet i livscyklussen for planten. Eleverne opdater at alle frøene kommer fra køkkenskabet, og er en del af vores daglige kost. Efter diskussionen, udvælger de 3 frø som de skal tegne på en plakat. Med en kort informativ tekst, til at beskrive de udvalgte frø.

Hvordan inddrages børnene?

Eleverne får givet frøene så de kan observere alle detaljerne. Først, kigger de på dem individuelt, derefter finder de beskrivende ord som passer til karakteristikken sammen med en anden elev. Efter hver gruppe har lavet deres beskrivelse, deltager eleverne i en diskussion omkring hvordan de forskellige frø er vigtige i maden. Samt diskuterer de om frø som en af de største handelsvarer (såsom korn, kaffe, kakao osv.), som patent, og som en kulturarv. Eleverne udvælger 3 frø, som de har lyst til at tegne på deres plakat, og skriver deres egen tekst omkring frøene ved siden af tegningerne.

Hvordan er projektet forbundet med mad og landbrug?

Frøene der bliver undersøgt, er alle indsamlet fra køkkenet. Det er ikke alle, der har kakaobønner eller syv forskellige kornsorter i deres køkken. Men hvis vi kigger på råvarerne,

så er der omkring 50 forskellige frø som indgår i vores daglige kost: korn til brød, grød, osv., oliefrø såsom solsikke, raps og soya. Proteinfrø, såsom: ærter, bønner og nødder. Frø til drikke: kaffe, urtete og kakao. Og krydderier som: peber, sennep, vanilje osv.

Derudover, diskuterer vi brugen af frø og soya som koncenterer i industriel kødproduktion. Og hvad det har af betydning for landmænd i lande som producere industrielt kød til eksport. Landmændenes rettigheder til at beholde deres egne frø, og faren ved monokulturer og tab af genetisk variation overvejes også. Hvad er formålet med hybridfrø og genetisk modificerede frø, og hvordan påvirker de madproduktionen, er også et interessant emne at dykke ned i. Det kunne også være interessant at kigge på spørgsmål om madens og multinationale firmaers roller.

Hvordan er projektet forbundet med skolens pensum?

Som beskrevet ovenover, kan undersøgelsen af frø inddrage mange forskellige fag og emner fra skolens pensum. Ernæring er en vigtig del af menneskets biologi, og er også vigtig i organisk kemi. Madsuveræniteten og landmændenes rettigheder til frøene, er vigtige emner for sociale studier og politik. Tab af genetisk variation og genetisk modifikation tilhører naturvidenskabelige emner.

Positive resultater

Eleverne er glade for forståelsen omkring hvordan bæredygtighed og madproduktion er forbundet. Mange er overraskede over vores afhængighed af frø i vores daglige kost, og at se hvad vi spiser, også har en sammenhæng med folk på den anden side af verdenen.

